

ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРАЦЕВТРАТ ПРАЦІВНИЦЬ ОБОРОННОГО КОМПЛЕКСУ М. КИЄВА НА ПРИКЛАДІ ЗАВОДУ “РАДАР”

Черкасенко І.Л., Устінова Л.А., Хижняк М.І.

Українська військово-медична академія

Резюме. У статті вивчена динаміка та структура працевтрат працівників оборонного комплексу м. Києва на прикладі заводу “Радар” в 2008-2010 рр. Встановлені особливості працевтрат працівниць оборонного комплексу м. Києва на прикладі заводу “Радар”. Визначені пріоритетні напрямки удосконалення надання медичної допомоги працівникам підприємств оборонного комплексу.

Ключові слова: працевтрати, працівниці підприємств оборонно-промислового комплексу, удосконалення надання медичної допомоги працівникам підприємств оборонно-промислового комплексу.

Вступ. Відповідно до нормативів, для підтримання бойового потенціалу ЗС системи озброєнь потрібно щороку оновлювати на 4–6%. Низький рівень оборонного бюджету не дозволяє цього робити, тож стрімко знижується бойовий потенціал – приблизно на 9% щороку. Ситуація погіршується хронічним браком запчастин, комплектуючих, невчасним проведенням регламентних робіт [1-6].

В сучасних умовах ВАТ Київський завод “Радар” здійснює виробництво й ремонт продукції для військової авіації. ВАТ Київський завод “Радар” - одне з найбільших машинобудівних підприємств оборонного комплексу України, що спеціалізується на виробництві складного авіаційного радіоелектронного та радіолокаційного устаткування для військових літаків і вертольотів.

Враховуючи вказане є актуальним вивчення особливості розвитку працевтрат працівників оборонного комплексу в м. Києві, зокрема жінок на прикладі ВАТ Київський завод “Радар”.

Матеріали та методи дослідження. Вивчення особливостей працевтрат працівників оборонного комплексу м. Києва на прикладі заводу “Радар”, які впливають на ефективність їх роботи та в подальшому на їх придатність забезпечити ЗС України відповідними зразками військової техніки, проводилося за даними звертань та з тимчасовою працевтратою за 2008-2010 рр. з використанням статистичного методу дослідження.

Метою дослідження є вивчення основи особливостей динаміки та структури захворюваності та працевтраті працівників оборонного комплексу м. Києва на прикладі заводу “Радар” за окремими класами хвороб та виявлення чинників, які впливають на стан їх здоров'я та на їх придатність забезпечити ЗС України відповідними зразками військової техніки.

Результати дослідження та їх обговорення. За результатом проведеного аналізу динаміки працевтрат робітників оборонного комплексу м. Києва на прикладі заводу “Радар” за даними звертань та з тимчасовою працевтратою

встановлено, що в 2008-2010 рр. рівень працевтрат робітників заводу коливався від 2772,18‰ в 2008 р. до 4000,0‰ в 2009 р. (рис. 1).

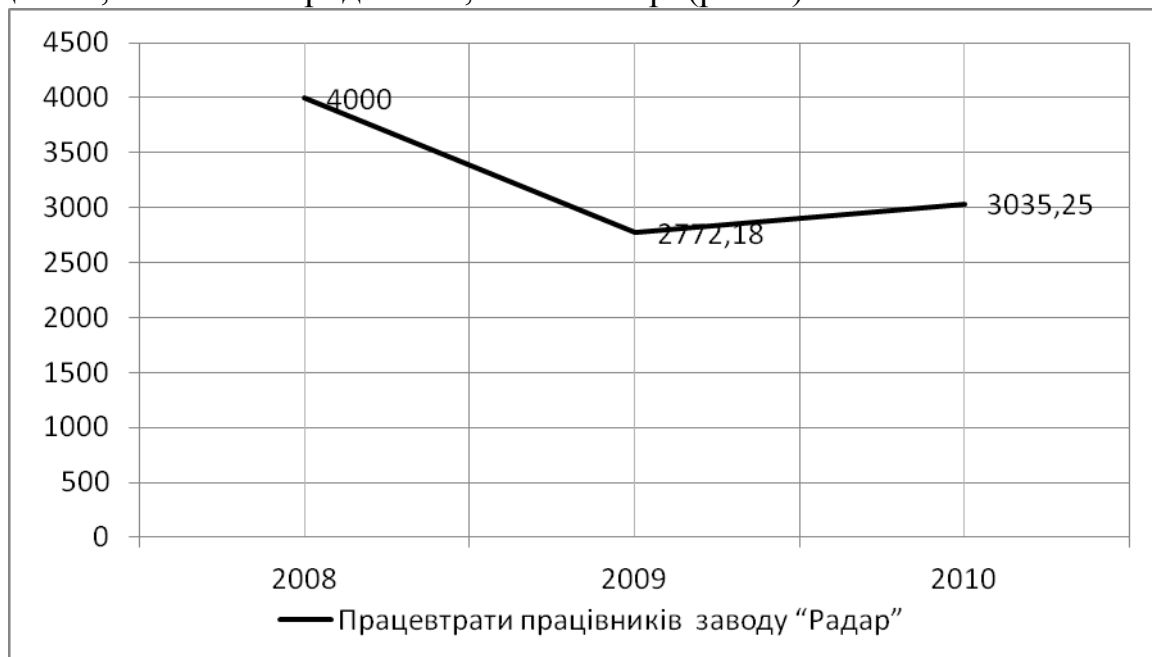

Рис. 1. Динаміка працевтрат робітників заводу "Радар" в 2008-2010 рр.

За результатом проведеного аналізу динаміки захворюваності робітників оборонного комплексу м. Києва на прикладі заводу "Радар" за даними звертань та з тимчасовою працевтратою встановлено, що за рівнем працевтрат (I-XXI класи) в 2008-2010 рр. перше місце займали Хвороби органів дихання (X клас), в структурі працевтрат вони становили 29,17% (734,57‰), табл. 1.

Нами було виявлено, що значну частку працевтрати даного класу по нозологічним формам склали хронічні хвороби мигдалин та аденоїдів, ГРВ – 48,05% (467,92‰); гострий ларингіт та трахеїт та бронхіт – 30,81% (300,0‰); пневмонії – 7,36% (71,67‰); хронічний бронхіт – 4,51% (43,96‰); грип – 4,11% (40,0‰).

Друге місце за рівнем працевтрат робітників заводу "Радар" займали Травми та отруєння (XIX клас), в структурі працевтрат вони становили 15,02% (351,58‰), табл. 1.

Третє місце за рівнем працевтрат в робітників заводу "Радар" займали Хвороби системи кровообігу (IX клас), в структурі працевтрат вони становили 14,19% (347,65‰). По нозологічним формам найбільші показники склали ішемічна хвороба серця – 53,74% (234,79‰); із загальної кількості хворих на ішемічну хворобу – хворі на стенокардію – 28,56% (124,79‰), гіпертонічна хвороба серця (усі форми) у тому числі гіпертонічна хвороба (без згадування про ішемічну хворобу серця та судинні ураження) – 41,77% (182,50‰).

Четверте місце за рівнем працевтрат робітників заводу "Радар" займали працевтрати внаслідок Вагітність, пологи та післяпологовий період (XV клас), в структурі працевтрат вони становили 7,40% (181,09‰).

Структура працевтрат робітників заводу "Радар" по класам хвороб в 2007-2010 рр.(%)

№№	Класи хвороб	2008	2009	2010	Середній багаторічний
I	Інфекційні та паразитарні хвороби	1,49	4,20	2,02	2,57
II	Новоутворення	7,63	9,58	2,47	6,56
III	Хвороби крові та кровотворних органів	0,52	0,98	0,88	0,79
IV	Ендокринні хвороби, розлади харчування та обміну речовин	1,07	1,07	0,00	0,71
V	Розлади психіки та поведінки	1,29	1,70	0,65	1,21
VI	Хвороби нервової системи	7,23	3,47	3,08	4,59
VII	Хвороби ока та придаткового апарату	3,59	4,22	3,85	3,89
VIII	Хвороби вуха та соскоподібного апарату	0,89	1,20	1,23	1,11
IX	Хвороби системи кровообігу	14,08	14,07	14,41	14,19
X	Хвороби органів дихання	34,64	19,91	32,97	29,17
XI	Хвороби органів травлення	4,23	3,13	4,43	3,93
XII	Хвороби шкіри та підшкірної клітковини	0,82	1,00	1,08	0,96
XIII	Хвороби кістково-м'язової системи	2,34	5,09	6,69	4,70
XIV	Хвороби сечостатевої системи	3,57	3,47	2,52	3,19
XV	Вагітність, пологи та післяпологовий період	7,66	8,81	5,72	7,40
XVII	Природні вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії	–	–	–	–
XVIII	Симптоми, ознаки та відхилення від норми, що виявлені при лабораторних та клінічних дослід	–	–	–	–
XIX	Травми та отруєння	8,94	18,09	18,02	15,02
XXI	Фактори, що впливають на стан здоров'я населення та звертання до закладів охорони здоров'я	–	–	–	–
УСЬОГО ПО КЛАСАМ I–XXI		100,0	100,0	100,0	100,0

П'яте місце за рівнем працевтрат робітників заводу “Радар” займали Новоутворення (II клас), в структурі працевтрат вони становили 6,56% (161,50‰). З них: злякисні новоутворення інших органів – 62,15% (111,04‰); злякисні новоутворення голови – 24,83% (44,38‰), доброякісні новоутворення шкіри – 13,05% (23,33‰).

Працевтрати жінок серед робітників заводу “Радар” в 2008-2010 рр. коливалася від 4480,14‰ в 2008 р. до 3077,4‰ в 2009 р. (рис. 2).

Рис. 2. Динаміка працевтрат робітників-жінок заводу “Радар” в 2008-2010 рр.

За результатом проведеного аналізу динаміки працевтрат жінок серед робітників заводу “Радар” встановлено, що за рівнем працевтрат (I-XXI класи) в 2008-2010 рр. перше місце займали Хвороби органів дихання (X клас), в структурі працевтрат вони становили 32,03% (1198,95‰), табл. 2.

Нами було виявлено, що значну частку працевтрат даного класу по нозологічним формам склали хронічні хвороби мигдалин та аденоїдів, ГРЗ – 46,19% (548,78‰); гострий ларингіт та трахеїт та бронхіт - 35,37% (420,33‰); грип – 5,13% (60,98‰); пневмонії – 4,86 % (57,72‰); гострий фарингіт та гострий тонзиліт - 4,62% (54,88‰).

Друге місце за рівнем працевтрат жінок серед робітників заводу “Радар” займали Травми та отруєння (XIX клас), в структурі працевтрат вони становили 12,93% (457,93‰).

Третє місце за рівнем працевтрат жінок серед робітників заводу “Радар” займали Вагітність, пологи та післяпологовий період (XV клас), в структурі працевтрат вони становили 11,64% (430,86‰).

Таблиця 2.

Структура працевтрат жінок серед працівників заводу “Радар” по класам хвороб в 2008-2010 рр.(%)

№	Класи хвороб	2008	2009	2010	Середній багаторічний
I	Інфекційні та паразитарні хвороби	0,00	7,39	3,54	3,64
II	Новоутворення	4,33	2,59	2,97	3,30
III	Хвороби крові та кровотворних органів	0,31	1,56	1,17	1,01
IV	Ендокринні хвороби, розлади харчування та обміну речовин	1,23	1,24	0,00	0,82
V	Розлади психіки та поведінки	2,27	2,99	1,13	2,13
VI	Хвороби нервової системи	8,21	3,11	3,16	4,83
VII	Хвороби ока та придаткового апарату	3,44	7,43	2,78	4,55
VIII	Хвороби вуха та соскоподібного апарату	0,89	0,52	0,83	0,74
IX	Хвороби системи кровообігу	8,50	13,41	10,91	10,94
X	Хвороби органів дихання	38,07	21,84	36,18	32,03
XI	Хвороби органів травлення	2,35	4,47	3,95	3,59
XII	Хвороби шкіри та підшкірної клітковини	1,12	1,76	1,24	1,37
XIII	Хвороби кістково-м'язової системи	1,10	5,67	6,02	4,26
XIV	Хвороби сечостатевої системи	5,22	0,96	0,45	2,21
XV	Вагітність, пологи та післяпологовий період	13,43	11,50	10,00	11,64
XVII	Природні вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії	–	–	–	–
XVIII	Симптоми, ознаки та відхилення від норми, що виявлені при лабораторних та клінічних дослід	–	–	–	–
XIX	Травми та отруєння	9,54	13,57	15,68	12,93
XXI	Фактори, що впливають на стан здоров'я населення та звертання до закладів охорони здоров'я	–	–	–	–
УСЬОГО ПО КЛАСАМ I–XXI		100,0	100,0	100,0	100,0

Четверте місце за рівнем працевтрат жінок серед робітників заводу “Радар” займали Хвороби системи кровообігу (IX клас), в структурі працевтрат вони становили 10,94% (387,06‰). Значну частку працевтрат даного класу по нозологічним формам склали гіпертонічна хвороба серця (усі форми) у тому числі гіпертонічна хвороба (без згадування про ішемічну хворобу серця та судинні ураження) - 53,31% (235,37‰); ішемічна хвороба серця - 42,63% (188,21‰); із загальної кількості хворих на ішемічну хворобу - хворі на стенокардію – 18,97% (83,74‰).

П’яте місце за рівнем працевтрат жінок серед робітників заводу “Радар” займали Хвороби нервової системи (VI клас), в структурі працевтрат вони становили 4,83% (190,09‰). З них по нозологічним формам склали: хвороби периферичної нервової системи - 72,75% (141,06‰); вегетосудинна дистонія - 27,25% (52,85‰).

Така ж тенденція мала місце і серед працівників заводу “Радар” чоловічої статі, захворюваність в 2008-2010 рр. також коливалася від 3258,5‰ в 2008 р. до 2464,52‰ в 2009 р. (рис. 3).

За результатом проведеного аналізу динаміки працевтрат робітників чоловічої статі заводу “Радар” встановлено, що за рівнем працевтрат (I-XXI класи) в 2008-2010 рр. перше місце займали Хвороби органів дихання (X клас), в структурі працевтрат вони становили 26,09% (749,24‰), табл. 3.

Нами було виявлено, що значну частку працевтрат даного класу по нозологічним формам склали хронічні хвороби мигдалин та аденоїдів, ГРЗ – 51,17% (382,42‰); гострий ларингіт та трахеїт та бронхіт - 23,76% (177,55‰); пневмонії – 11,54% (86,21‰); бронхіт хронічний – 7,82% (58,47‰); гострий фарингіт та гострий тонзиліт - 3,08% (23,05‰).

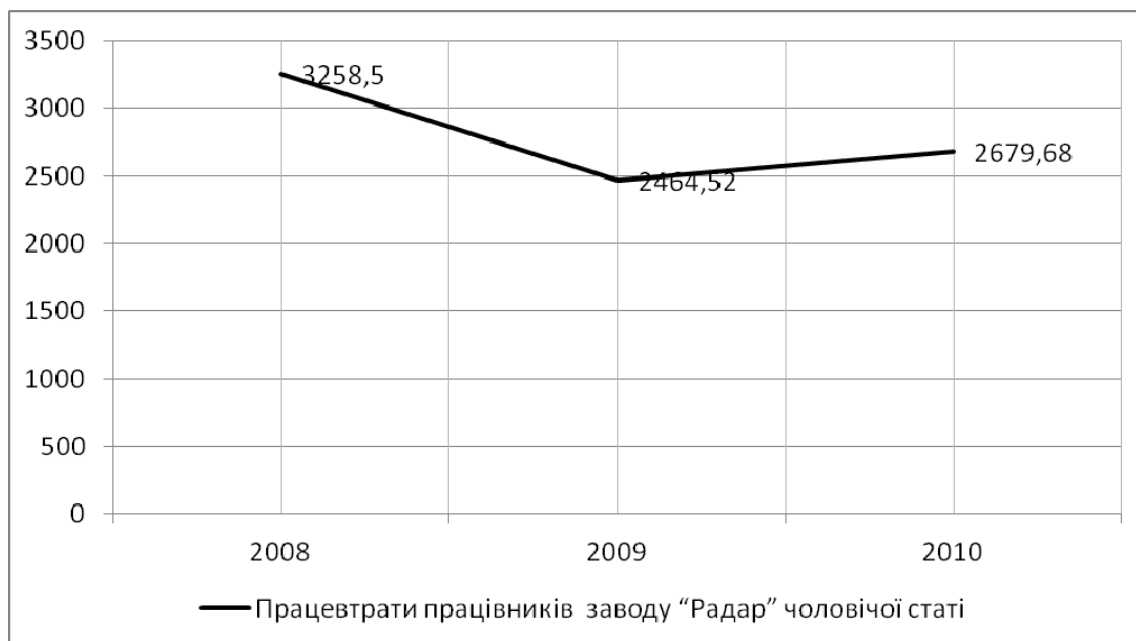

Рис. 3. Динаміка працевтрат робітників-чоловіків заводу “Радар” в 2008-2010 рр.

Таблиця 3.

Структура працевтрат чоловіків серед працівників заводу “Радар” по класам хвороб в 2008-2010 рр.(%)

№№	Класи хвороб	2008	2009	2010	Середній багаторічний
I	Інфекційні та паразитарні хвороби	3,72	0,00	0,00	1,24
II	Новоутворення	12,92	18,69	1,81	11,14
III	Хвороби крові та кровотворних органів	0,86	0,21	0,50	0,52
IV	Ендокринні хвороби, розлади харчування та обміну речовин	0,93	0,84	0,00	0,59
V	Розлади психіки та поведінки	0,00	0,00	0,00	0,00
VI	Хвороби нервової системи	6,37	3,93	2,96	4,42
VII	Хвороби ока та придаткового апарату	4,06	5,76	5,27	5,03
VIII	Хвороби вуха та соскоподібного апарату	0,97	2,09	1,76	1,61
IX	Хвороби системи кровообігу	15,64	14,87	19,09	16,53
X	Хвороби органів дихання	32,33	17,28	28,68	26,09
XI	Хвороби органів травлення	7,23	1,36	5,07	4,55
XII	Хвороби шкіри та підшкірної клітковини	0,45	0,00	0,85	0,43
XIII	Хвороби кістково-м'язової системи	4,28	4,29	7,58	5,39
XIV	Хвороби сечостатевої системи	1,49	6,75	5,27	4,51
XV	Вагітність, пологи та післяпологовий період	0,00	0,00	0,00	0,00
XVII	Природні вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії	–	–	–	–
XVIII	Симптоми, ознаки та відхилення від норми, що виявлені при лабораторних та клінічних дослід	–	–	–	–
XIX	Травми та отруєння	8,75	23,93	21,15	17,94
XXI	Фактори, що впливають на стан здоров'я населення та звертання до закладів охорони здоров'я	–	–	–	–
УСЬОГО ПО КЛАСАМ I–XXI		100,0	100,0	100,0	100,00

Друге місце за рівнем працевтрат серед робітників чоловічої статі заводу “Радар” займали Травми та отруєння (XIX клас), в структурі захворюваності вони становили 17,94% (480,50‰).

Третє місце за рівнем працевтрат серед робітників чоловічої статі заводу “Радар” займали Хвороби системи кровообігу (IX клас), в структурі працевтрат вони становили 16,53% (462,53‰). По нозологічним формам найбільші показники склали ішемічна хвороба серця - 65,68% (283,40‰); гіпертонічна хвороба серця (усі форми) у тому числі гіпертонічна хвороба (без згадування про ішемічну хворобу серця та судинні ураження) - 29,38% (126,76‰); із загальної кількості хворих на ішемічну хворобу - хворі на стенокардію – 38,28% (165,17‰).

Четверте місце за рівнем працевтрат серед робітників чоловічої статі заводу “Радар” займали Новоутворення (II клас), в структурі працевтрат вони становили 11,14% (310,07‰). З них: злякісні новоутворення інших органів – 42,43% (134,02‰); злякісні новоутворення голови – 28,78% (90,91‰), доброякісні новоутворення шкіри – 28,78% (90,91‰).

П’яте місце за рівнем працевтрат серед робітників чоловічої статі заводу “Радар” займали Хвороби кістково-м’язової системи (XIII клас), в структурі працевтрат вони становили 5,39% (149,53‰). Значну частку працевтрат даного класу по нозологічним формам склали ураження міжхребцевих дисків шийного та інших видів – 62,43% (46,09‰); артрози – 37,57% (27,74‰).

Висновки:

1. Встановлено, що рівень працевтрат працівників промислових підприємств в 2008-2010 рр. становив 3269,14‰, серед працівників жіночої статі – 3642,54‰, серед працівників чоловічої статі – 2800,90‰.

2. Встановлено, за рівнем працевтрат (I-XXI класи) в 2008-2010 рр. перші п’ять місць серед працівників заводу “Радар” займали відповідно Хвороби органів дихання - 29,17% (734,57‰), Травми та отруєння – 15,02% (351,58‰), Хвороби системи кровообігу – 14,19% (347,65‰), внаслідок вагітності, пологів та післяпологовий період (XV клас) – 7,40% (181,09‰), Новоутворення – 6,56% (161,50‰).

3. Встановлено, що за рівнем працевтрат (I-XXI класи) в 2008-2010 рр. перші п’ять місць серед працівників-жінок заводу “Радар” займали відповідно Хвороби органів дихання (X клас) – 32,03% (1198,95‰), Травми та отруєння (XIX клас) 12,93% (457,93‰), внаслідок вагітності, пологів та післяпологовий період (XV клас) – 11,64% (430,86‰), Хвороби системи кровообігу (IX клас) – 10,94% (387,06‰), Хвороби нервової системи (VI клас) – 4,83% (190,09‰).

4. Визначено, що за рівнем працевтрат (I-XXI класи) в 2008-2010 рр. перші п’ять місць серед працівників чоловічої статі займали відповідно Хвороби органів дихання - 26,09% (749,24‰), Травми та отруєння – 17,94% (480,50‰), Хвороби системи кровообігу – 16,53% (462,53‰), Новоутворення – 11,14% (310,07‰), Хвороби кістково-м’язової системи – 5,39% (149,53‰).

5. Встановлено, що найбільші показники працевтрат реєструється серед працівників-жінок заводу “Радар”, а особливості структури їх захворюваності та працевтрат можуть бути пов’язані з умовами їх праці. Тому, запропоновано, в

подальшому, провести комплексне дослідження умов праці працівників заводу “Радар”, особливо працівників-жінок, та на основі отриманих результатів удосконалити систему надання медичної допомоги працівникам промислових підприємств оборонного комплексу.

Література:

1. Рішення Ради Національної безпеки і оборони України Про хід реалізації Державної програми реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу на період до 2010 року (Рішення введено в дію Указом Президента № 721/2007 (721/2007) від 20.08.2007).
2. Указ Президента України № 721/2007 від 20 серпня 2007 року Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 липня 2007 року "Про хід реалізації Державної програми реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу на період до 2010 року".
3. Біла книга України 2006. Оборонна політика України: Щорічник. – К.: Військо України, 2007.– 95 с.
4. Біла книга України 2008. Оборонна політика України: Щорічник. – К.: МО України, 2009. – 100 с.
5. Біла книга України 2009. Оборонна політика України: Щорічник. – К.: МО України, 2010.– 92 с.
6. Шевцов В.І., Боднарчук Р.В. Міжнародна інтеграція оборонно-промислового комплексу України: стан і проблеми розвитку. - Стратегічна панорама, №3-4,2000.

ИЗУЧЕНИЕ ТРУДОПОТЕРЬ РАБОТНИЦ ОБОРОННОГО КОМПЛЕКСА Г. КИЕВА НА ПРИМЕРЕ ЗАВОДА “РАДАР”

Черкасенко И.Л., Устинова Л.А., Хижняк Н.И.

Резюме. *В статье изученная динамика и структура трудопотерь работников оборонительного комплекса г. Киева на примере завода “Радар” в 2008-2010 гг. Установленные особенности трудопотерь работниц оборонительного комплекса г. Киева на примере завода “Радар”. Определены приоритетные направления усовершенствования организации медицинской помощи работникам предприятий оборонительного комплекса.*

Ключевые слова: *заболеваемость, работницы предприятий оборонно-промышленного комплекса, усовершенствование организации медицинской помощи работникам предприятий оборонно-промышленного комплекса.*

STUDY OF PRACEVTRAT OF WORKERS EMPLOYEES IN THE DEFENCE OF KIEV ON THE EXAMPLE OF “RADAR”

I.Cherkasenko, L.Ustinova, M.Khyzhnyak

Summary. *The article explored the incidence of women –workers employees in of pracevtrat of Kiev on the example of “Radar” in the 2008-2010. Installed features of structure of employees in pracevtrat of Kiev on the example of “Radar”. Defined priorities to improve the provision of medical care to employees of the enterprises of the Defence complex.*

Keywords: *pracevtrat, workers employees of the enterprises of the military-industrial complex, providing medical care to employees of the enterprises of the military-industrial complex.*